

На основу члана 57. став 1. тачка 1.) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013- даље: Закон) и члана 23. Статута Основне школе „Момчило Настасијевић“, Школски одбор је на седници одржаној дана 27.12.2013. године, донео

ПРАВИЛНИК О ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ “Момчило Настасијевић” у Горњем Милановцу

ОСНОВНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим Правилником регулишу се обавезе и одговорности ученика, дисциплинска одговорност ученика, врсте повреда обавеза ученика, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, поступак утврђивања одговорности ученика и изрицање васпитно-дисциплинске мере, мере и поступак утврђивања материјалне одговорности ученика и правна заштита ученика у Основној Школи “Момчило Настасијевић” Горњи Милановац (у даљем тексту: Школа).

Обавезе ученика

Члан 2 .

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Обавезе ученика су да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује школска правила, одлуке директора, наставника и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно старатеље;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) у поступку оцењивања покаже своје стварно знање без коришћења разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике;

8) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија.

Ученик, родитељ, односно старатељ ученика дужан је да у року од осам дана правда изостанак ученика и доставља потпуне и тачне контакт информације.

Сви ученици имају обавезу да поштују правила понашања која школа прописује.

ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Опште одредбе

Члан 3.

Услов за дисциплинску одговорност ученика је кривица (виност), која подразумева његов психички однос (свест или вољу) према повреди коју је учинио, тј. да је повреду учинио са умишљајем или из нехата.

Повреда је учињена с умишљајем када је учинилац био свестан свог дела и хтео је његово извршење (*директан умишљај*) или је био свестан да услед његовог чињења или нечињења може наступити забрањена последица, коју није хтео, али је пристао на њено наступање (*евентуални умишљај*).

Повреда је учињена из нехата када је учинилац био свестан да услед његовог чињења или нечињења може наступити забрањена последица, али је олако држао да ће је моћи спречити или да она неће наступити (*свесни нехат*), или кад није био свестан могућности наступања забрањене последице, иако је према околностима и према својим личним својствима био дужан и могао бити свестан те могућности (*несвесни нехат*).

Члан 4.

Ученик може да одговара само за повреду обавезе која је у време извршења била прописана посебним законом или овим Правилником, у зависности од тога да ли се ради о лакшој или тежој повреди обавезе.

Ученику може да се изрекне **васпитна мера** за **лакше** повреде обавеза ученика у складу са овим правилником, а за **теже** - у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, као и за повреду забране из чл. 44. и 45. истог закона изриче се **васпитно-дисциплинска мера**.

Васпитни рад са ученицима

Члан 5.

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора или органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно старатеља ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељенске заједнице, стручним радом одељенског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Лакше повреде обавеза ученика и васпитне мере

Члан 6.

Ученик одговара за лакше повреде обавеза утврђене статутом школе.

Ученик чини лакшу повреду обавезе ученика ако:

1. нередовно похађа наставу, тако да у школској години начини до 25 неоправданих изостанака;
2. долази у Школу и на друга места на којима Школа организује и спроводи образовно-васпитни рад, неприкладно одевен за наменске активности;
3. се не брине о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност;
4. се после звона за почетак наставе не налази на свом месту, спреман за њен почетак, тј. уколико закасни на час или раније напусти час и друге активности у Школи;
5. се недисциплиновано понаша у учионици и другим просторијама Школе за време трајања наставе, испита, као и на другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру спортских, културних и других активности;
6. не води рачуна о својим одевним предметима, прибору и опреми, а посебно за време трајања школског одмора;
7. не чува од оштећења школску имовину, односно имовину других организација за време посете или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван Школе;
8. не чува од оштећења и уништења ђачку књижицу, сведочанство и друге јавне исправе које Школа издаје;
9. злоупотреби лекарско уверење тј. оправдање;
10. не да на увид родитељу, односно старатељу ђачку књижицу, у коју одељењски старешина уноси обавештења, успех, васпитно-дисциплинску меру и друго;
11. пуши у просторијама Школе;
12. уноси и користи мобилни телефон, вокмен и друга средства комуникације и ласерску технику, којима се ремети рад на часу;
13. улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;
14. се задржава у ходницима Школе за време часа;
15. се непримерено грубо, агресивно и сл. понаша према ученицима, запосленима и другим лицима;
16. у својству дежурног ученика не припреми средства и услове за наставу;
17. у својству дежурног ученика не обавештава наставнике о одсуству ученика;
18. у својству дежурног ученика не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице;
19. у својству дежурног ученика не пријављује свако оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке одељењском старешини или дежурном наставнику;
20. у својству дежурног ученика допусти улаз лицу без идентификације или без сагласности органа Школе, а о томе не обавести дежурног наставника;
21. у својству дежурног ученика самовољно напусти дежурство;
22. одбије да примени мере заштите и безбедности ученика у Школи, на екскурзији, организованој настави или ваннаставним активностима ван Школе.

Члан 7.

За лакшу повреду обавезе ученика могу се изрећи васпитне мере:

- 1) опомена;
- 2) укор одељењског старешине;
- 3) укор одељењског већа.

1. опомена одељењског старешине, изриче се за:

- лакшу повреду обавеза ученика
- и за неоправдано изостајање са часова наставе и других видова образовно-васпитног рада до 5 часова.

2. Укор одељењског старешине, изриче се за:

- поновљену лакшу повреду обавеза ученика утврђену Статутом и Правилником
- и за неоправдано изостајање са часова наставе и других видова образовно-васпитног рада од **6 до 15** часова.

3. Укор одељењског већа, изриче се за:

- за поновљену лакшу повреду обавеза ученика у случају кад је већ изречена опомена или укор одељењског старешине, а те мере нису имале васпитног утицаја на поправљање понашања ученика
- и за неоправдано изостајање са часова наставе и других видова образовно-васпитног рада од **16 до 25** часова.

Изречена мера се уноси у ђачку књижицу у писаној форми.

Васпитне мере изричу се ученику без вођења дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе. опомену и укор одељењског старешине изриче одељењски старешина, а укор одељењског већа изриче - одељењско веће.

Са учеником који учини лаку повреду обавеза школа је дужна да појача васпитни рад активностима у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, да сарађује са установама социјалне и здравствене заштите, у циљу промене понашања ученика.

Теже повреде обавеза ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 8.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавезе ученик одговара ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) подстрекавање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичких средстава или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја или другог предмета који може да угрози или повреди друго лице;

6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;

7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе преваре у поступку оцењивања;

8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно старатеља од стране школе;

9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере ради корекције понашања.

Члан 9.

За тежу повреду обавезе ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера:

1) укор директора;

2) укор наставничког већа.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику у школској години у којој је учинио тежу повреду обавезе, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку у коме је утврђена одговорност ученика.

За повреде из члана 8) став 2. тач. 8) и 9) овог правилника обавезна је поступност у изрицању мера.

Ученику се за повреду обавезе може изрећи само једна васпитно-дисциплинска мера.

Повреде забране ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 10.

У школи су забрањене дискриминаторне активности, односно активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица по основу расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју или инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности и по другим основама утврђеним законом који прописује забрану дискриминације.

Дискриминацију лица или групе представља свако непосредно и посредно, на отворен или прикривен начин искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.

Члан 11.

У школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања од стране ученика над наставником, стручним сарадником и другим запосленим.

Забрањено је физичко, психичко и социјално насиље, физичко кажњавање и вређање личности, сексуална злоупотреба ученика или запослених.

Физичко насиље представља насилно понашање ученика према другим ученицима и запосленим.

Психичко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика или запосленог.

Социјално насиље представља искључивање ученика из групе вршњака.

Школа је дужна да поднесе пријаву надлежном органу ако код ученика примети знаке насиља, злостављања или занемаривања.

Није дозвољено страначко организовање и деловање у школи и коришћење школског простора у те сврхе.

Члан 12.

Ученик одговара за повреду забране, ако је забрана у време када је повреда учињена била прописана Законом.

За учињену повреду забране из чл. 44. и 45. Закона ученику се, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку и утврђивању његове одговорности, изриче васпитно-дисциплинска мера:

- укор директора или укор наставничког већа;
- премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност родитеља, односно старатеља и школе у коју прелази.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 13.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 44. и 45. Закона школа мора водити васпитно-дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно старатељ ученика.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно старатеља, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву.

Васпитно-дисциплински поступак покреће директор најкасније у року од 30 дана за учињене теже повреде обавеза ученика или учињене повреде забране из чл. 44. и 45. Закона и окончава се решењем. Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.

Поступак води комисија, коју формира директор школе, у чијем је саставу и одељенски старешина ученика.

Члан 14.

Када ученик учини тежу повреду обавеза, односно повреду забране школа одмах о томе обавештава родитеља, односно старатеља и укључује га у поступак.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик мора бити саслушан.

Комисија писменим путем обавештава родитеља, односно старатеља ученика о дану саслушања ученика, најкасније три дана пре дана одређеног за саслушање.

Комисија ученика саслушава у присуству родитеља, односно старатеља и о томе сачињава записник. Записник треба да садржи: датум, време и место сачињавања записника, име и презиме чланова комисије, име и презиме ученика, одељење и разред, кратак опис повреде обавезе ученика, кратко формулисана питања и сажете одговоре на њих.

Записник потписују сви присутни чланови, ученик и његов родитељ. Поред саслушања ученика директор може, по потреби, да прикупи и друге доказе уколико исти доприносе потпунијем утврђивању чињеница, односно околности под којима је повреда учињена.

У случају одсуства стручних сарадника биће прочитана писана изјава психолога, односно педагога Школе.

Записник потписују сви чланови комисије која води поступак.

Циљ васпитно-дисциплинске мере је да се утиче на ученика како би своје понашање довео у склад са правилима школског живота и рада.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, орган који одлучује о мери имаће у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Одлука наставничког већа о васпитно-дисциплинској мери доноси се већином гласова укупног броја чланова тог већа.

Члан 15.

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе, односно за повреду забране може се изрећи уколико је школа претходно појачала васпитни рад са учеником активностима у оквиру одељенске заједнице, стручним радом одељенског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, и када је неопходно сарадњом са установама социјалне и здравствене заштите у циљу промене понашања ученика.

Уколико школа није предузела ове активности, учиниће то пре изрицања васпитно-дисциплинске мере. Када предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика поступак се обуставља, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Смањење оцене из владања

Члан 16.

За учињену лакшу повреду обавезе ученика, уз изрицање васпитне мере - укор одељенског већа, ученику се може смањити оцена из владања, о чему одлучује одељенско веће имајући у виду тежину повреде обавезе, последице повреде, околности под којима је повреда учињена, степен одговорности ученика, раније понашање и понашање ученика после учињене повреде, узраст ученика и друге релевантне околности.

За изречену васпитно-дисциплинску меру укора директора, укора наставничког већа, премештаја ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу, у сваком конкретном случају, а на основу процене степена одговорности ученика и других параметара наведених у ставу 1. овог члана, надлежни орган утврђује - смањује оцену из владања.

Владање ученика у току полугодишта може се оценити само описно, тако да и смањена оцена из владања због изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере мора да буде описна.

Утицај изречене мере на владање ученика

Члан 17.

Владање ученика од првог до петог разреда основног образовања и васпитања оцењује се описном оценом која не утиче на општи успех ученика.

Владање ученика шестог, седмог и осмог разреда оцењује се описно у току полугодишта, а бројчано на крају првог и другог полугодишта и утиче на општи успех.

Закључну оцену из владања утврђује одељенско веће на предлог одељенског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката.

Оцена из владања **поправља** се када дође до позитивне промене у понашању ученика, на предлог одељенског старешине.

Приликом оцењивања владања узима се у обзир следећа скала:

- за укор одељењског старешине – **брло добро**
- за укор одељењског већа – **добро**

- за укор директора – **задовољавајуће**
- за укор наставничког већа – **незадовољавајуће**

Оцена из владања ученику се смањује и за друге теже повреде обавеза и за повреде забране прописане Законом. При доношењу одлуке о оцени из владања цениће се сви параметри наведени у члану 14. став 5. овог правилника.

Правна заштита ученика

Члан 18.

Због изречене васпитно-дисциплинске мере ученик, његов родитељ, односно старатељ има право да поднесе жалбу школском одбору у року од три дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби у року од 15 дана од дана њеног достављања. Жалба одлаже извршење решења.

Евиденција о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама

Члан 19.

Евиденција о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама садржи:

- изјаву о понашању ученика,
- изјаве о предузетим активностима појачаног васпитног рада са ученицима,
- изјаву о понашању ученика са описом учињене лакше повреде обавезе, појачаном васпитном раду са учеником и одлуку о изреченој васпитној мери,
- изјаву о понашању ученика, постојању основане сумње да је ученик учинио тежу повреду обавезе или забране,
- закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка, обустави или другим процедуралним питањима,
- записник са усмене расправе,
- изјаву да су предузете активности на појачаном васпитном раду са учеником довеле до позитивне промене понашања ученика,
- решења о изреченој васпитно-дисциплинској мери.

Евиденцију из става 1.овог члана води одељењски старешина у сарадњи са педагогом и психологом, а оверава и чува секретар Школе.

Материјална одговорност ученика

Члан 20

Ученик, његов родитељ или старатељ одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор. Одељењски старешина је члан комисије.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно старатеља материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне

ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ или старатељ може изјавити жалбу школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Завршне одредбе

Члан 21.

За све што није регулисано овим Правилником примењују се одредбе Закона о општем управном поступку, Закона о основама система образовања и васпитања и Статута Школе.

Члан 22.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика, дел. 138/1 од 05.априла 2012. године.

Председник Школског одбора,

Правилник је заведен под деловодним бројем 802/13 од 27.децембра 2013. године, објављен на огласној табли Школе 27.децембра 2013. године, а ступа на снагу дана 03.01.2014 године

Секретар Школе,
